

Barnekonvensjonen

Seniorrådgjevar Gunn Randi Bjørnevoll

Fylkesmannen i Vestland

Dagsavisen 27.02.2020

<https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/lillan-ga-fra-seg-barna-for-a-fa-sosialhjelp-det-er-helt-forferdelig-1.1672297>

Barnekonvensjonen = BARNAS GRUNNLOV

Regulerer barna sine menneskerettar

Norsk lov med forrang frå 2003

Stadfesta i Grunnlova 104

Gjev føringar for myndigheiter, foreldre, verjer og private organisasjonar

Grunnlova § 104

Barnekonvensjonen

Barnelova

Sektorspesifikke
lovar

GRUNNLOVA § 104

Respekt for menneskeverdet sitt

Bli høyrt og vektlegging av meininga

Barnets beste

Personleg integritet

Dei statlege styresmaktene skal leggje til rette for utviklinga til barnet og mellom anna **sjå til at** det får den økonomiske, sosiale og helsemessige tryggleiken som det treng, helst i sin eigen familie.

Fire grunnleggjande prinsipp:

2 NO DISCRIMINATION	3 BEST INTERESTS OF THE CHILD	6 LIFE, SURVIVAL AND DEVELOPMENT	12 RESPECT FOR CHILDREN'S VIEWS

FNs

Barnekonvensjon

Til beste for barnet*, art 3

Oppfylgning av barns rettar, art 4

Å seie meininga si*, art 12

Rettt til å sosiale tenester, art 26

Rettt til levestandard, art 27

Rettt til utdanning, art 28

Leik og fritid, art 31

Berre kjek å ha!
Eller muleg å bruke?

FNs KONVENSJON OM BARNETS RETTIGHETER

- ALDER 18 ÅR** Alle under 18 år er barn, dersom ikke en tidligere alder er lovfestet av staten.
- INGEN DISKRIMINERING** Konvensjonens rettigheter gjelder for alle barn uten forskjellsbehandling og uten hensyn til barnet og dets foreldres rase, farge, kjønn, språk, religion, opprinnelse, eiendom, funksjons-hemming eller oppfatninger. Staten skal sørge for at ingen diskrimineres.
- TIL BARNETS BESTE** Ved alle handlinger som angår barn som foretas av myndigheter og organisasjoner skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. Staten skal sikre at de institusjoner og tjenester som har ansvaret for omsorgen eller beskyttelsen av barn, har den standard som er fastsatt, særlig med hensyn til sikkerhet, helse, personens antall og kvalifikasjoner samt kvalifisert fag.
- STATENS ANSVAR** Det er statens ansvar å sette barnrettighetene ut i livet.
- FORELDREANSVARET** Staten skal respektere de rettigheter og plikter foreldrene og andre foresatte har for å gi barnet veiledning og støtte slik at barnet skal kunne utøve konvensjonens rettigheter.
- RETT TIL LIV** Staten plikter å sørge for at barnet utvikler seg.
- NAVNE** Barnet har rett til å ha et navn.
- BARN** Psykisk og fysisk utvikling. Barnet har rett til å leve et trygt og trykkløst liv under forhold som sikrer dets fysiske, mentale, kulturelle og sosiale utvikling. Staten skal sikre at barnet ikke utsettes for vold eller skade i samfunnet. Et funksjonshemmet barn har rett til særskilt omsorg. Barnet skal få utdanning, opplæring, helse- og rehabiliteringstjenester, forberedelse til arbeidslivet og rekreasjonsmuligheter for å oppnå best mulig integrering og individuell utvikling. Staten skal samarbeide med andre land og ta spesiell hensyn til utviklingslandenes behov.
- HEELSE** Barnet har rett til å få den best mulige medisinske behandling og hjelp til å komme seg etter sykdom. Staten skal arbeide for å redusere spedbarns- og barnedødelighet, sikre at alle barn får nødvendig legehjelp, gi god helsemessig omsorg til mødre etter fødselen, bekjempe sykdom og gi orientering og utdanning om helse og riktig ernæring. Staten skal også utvikle helsefaglige tradisjoner, samarbeide med andre land og sørge for hensyn til utviklingslandenes behov.
- BARN UNDER OFFENTLIG OMSORG** Barn plassert i omsorgstiltak utenfor familien har krav på periodisk vurdering av behandlingen og oppholdet der.
- SOSIALTJENESTER** Staten skal sikre at barnet får den sosiale hjelpen og den økonomiske støtten det har krav på etter landets lover.
- LEVSTANDARD** Barnet har rett til en levestandard som er tilstrekkelig på alle områder. Foreldrene, eller andre som har ansvar for barnet, har det grunnleggende ansvaret for å sikre de levevilkår som er nødvendige for barnets utvikling. Staten har plikt til å støtte de foresatte.
- UDANNING** Barnet har rett til utdanning. Staten skal gjøre grunnskoleutdanningen gratis og obligatorisk og gjøre ulike former for videregående utdanning tilgjengelig for alle barn og sette i verk tiltak for å redusere tallet på de som ikke fullfører skolegangen. Disiplin i skolen skal utøves på en måte som er forenlig med barnets menneskeverd. Staten skal også fremme internasjonalt samarbeid om utdanning, og særlig ta hensyn til utviklingslandenes behov.
- MASSEMEDIA** Staten skal sikre barn tilgang til informasjon fra et mangfold av nasjonale og internasjonale kilder. Staten skal oppmuntre massemedia og foreleggere til å spre informasjon som skaper forståelse, kunnskap sosiale ferdigheter og velvære. Slått eget barnestoff, også for minoritetsbarn. Staten skal beskytte barna mot skadelig informasjon.
- FORELDREANSVARET** Begge foreldrene har et hovedansvar for barnets omsorg og utvikling etter hva som er best for barnet. Staten skal gi støtte og sikre utøvelse av institusjoner, tjenester og tiltak for omsorg for barn, herunder også tatt hensyn til utøvelse av foreldre.
- BESKYTTELSE MOT MISBRUK** Staten skal beskytte barnet mot fysisk eller psykisk mishandling, forsømmelse eller utnyttelse fra foreldre og andre omsorgspersoner.
- BARN UTEN OMSORG FRA FAMILIEN** Barn som er uten familieledd, har særlig rett på beskyttelse og omsorg, for eksempel ved plassering i fosterfamilier eller ved egne foreldre.
- INTERNASJONAL SAMVIRKEMAN** Staten skal samarbeide med andre land og ta spesiell hensyn til utviklingslandenes behov.
- MÅLET MED UTDANNING** Utdanningen skal fremme utvikling av barnets personlighet, og teoretiske og praktiske ferdigheter. Den skal skape respekt for menneskerettighetene og fremme holdninger om fred, toleranse, og vennskap mellom folk. Utdanningen skal skape respekt for naturen, og for barnets egen og andres kultur.
- MINORITETER OG URBEFOLKNING** Barn som tilhører en minoritet eller urbefolkning, har rett til sammen med andre i sin gruppe, å love i pakt med sin kultur, religion og eget språk.
- LEK OG FRITID** Barnet har rett til hvile, fritid og lek, og til å delta i kunst og kulturliv.
- BARNEARBEID** Barnet har rett til å bli beskyttet mot økonomisk utnyttning i arbeid, og mot å utføre arbeid som kan svekke utdannings- eller utviklingsmulighetene.
- NARKOTIKA** Barnet har rett til å bli beskyttet mot ulovlig bruk, omsetning og produksjon av narkotiske stoffer.
- SEKSUELL UTNYTTING** Barnet har rett til beskyttelse mot alle former for seksuell utnyttning og misbruk. For å verne barn mot slik utnyttning skal staten sette i verk alle nødvendige tiltak, nasjonalt og internasjonalt.
- BORTFØRING, PROSTITUSJON OG SALG** Staten har plikt til å gjennomføre nasjonale og internasjonale tiltak for å hindre kidnapning, bortføring eller salg av barn til ethvert formål og i enhver form.
- ANNEN UTNYTTING** Staten har plikt til å beskytte barnet mot alle former for utnyttning som på noen måte kan være skadelig for barnets ve og vel.
- FENGSEL, DØDSSTRAFF OG TORTUR** Barn skal ikke utsettes for tortur eller annen uhumanskelig eller nedverdiggende behandling eller straff. Dødsstraff eller fengsel på livstid uten mulighet for løslatelse er ikke tillatt hvis forbyttelsen ikke utføres før fylte 18 år. Barn som er i fengsel, skal holdes skilt fra voksne, om ikke det motsatte anses å være best for barnet. Fengsling skal bare benyttes som en siste utvei og for et kortest mulig tidrom. Pågripelse og fengsling skal skje på lovlig måte, og barnet har rett til juridisk og annen egen bistand og til å få en rask og uavhengig overprøving av sin sak.
- BARN I KRIG** Staten skal sette i verk tiltak for å hindre at barn som ikke er fylt 15 år, tar direkte del i krigføring.
- REHABILITERING OG REINTEGRERING** Staten er forpliktet til å iverksette alle hensiktsmessige tiltak for å sikre rehabilitering og sosial reintegrering av barn som er offer for misbruk, utnyttelse, forsømmelse, tortur, væpnede konflikter eller annen uhumanskelig eller nedverdiggende behandling eller straff.
- BEHANDLING I SAKER OM STRAFF** Barn som er anklaget eller dømt for straffbare handlinger har rett til en behandling som fremmer dets ferdigheter og verdighet og gjør verd og styrker dets respekt for menneskerettighetene. Målet er at barnet påtar seg en konstruktiv rolle i samfunnet. Staten skal fastsette en kriminell levetid. Det skal være mulighet til å få overprøvet en straffdom av en høyere myndighet eller domstol. Barnet skal få gratis bistand av advokat hvis barnet ikke snakker det språket som blir brukt.
- NÅR ANDRE LOVER ER BEDRE** Hvis annen nasjonal lovgivning eller folkeretten sikrer barnet bedre enn med denne konvensjonen, gjelder disse lovene, og ikke konvensjonen.
- KJENNSKAP TIL KONVENSJONEN** SKAL SPRES Staten er forpliktet til å gjøre konvensjonens innhold kjent for barn og voksne.

Artikkel 3: BARNETS BESTE

Alltid vurdere kva som er barnets beste

I alle saker som angår barnet

Vern av alle barn

Barnesyn, haldningar, opplysing av saka (fvl § 17)

Artikkel 4: OPPFYLLING AV BARNES RETTAR

GJERE ALT EIN KAN for at ALLE BARN får OPPFYLT sine RETTAR etter Barnekonvensjonen

Gjennomføring og implementering

Opplæring i barnets beste som prinsipp

Artikkel 12 – RETT TIL Å BLI HØYRT

1. Barn har rett til å bli hørt (ikkje ei plikt)
 - Skal få tilpasset informasjon om retten til å uttale seg
2. Gjeld i alle saker som direkte eller indirekte berører barn
3. Barnets synspunkter skal tilleggst avgjerande vekt i samsvar med alder og utviklingsnivået til barnet
4. Barnets beste

Artikkel 26: SOSIAL OG ØKONOMISK HJELP

Pengar eller stønad

Fattige familiar

Artikkel 27: MAT, KLEDE OG EIN TRYGG HEIM

For best mogleg utvikling

Hjelp familiar som ikkje har råd til dette

Sjå samanhengar...

 Helse

IS-2412

**Sosioøkonomisk status og
barn og unges psykologiske utvikling**
Familiestressmodellen og familieinvesteringsperspektive

Artikkel 28: RETT TIL UTDANNING

Tilgjengeleg og gratis grunnutdanning

Oppmoding om vidaregåande opplæring og høgare utdanning

Ulovleg med vald i skulen

Artikkel 31: RETT TIL LEIK OG FRITID

Kvile og fritid

Kulturelle og kreative aktivitetar

Rett til liv og utvikling – art. 6

Nokre av FNs anbefalinger til Noreg 2018

- Utarbeide klare kriteriar for vurdering av barnets beste*
- At barnets beste er riktig integrert og konsekvent tolka i alle saker*
- Auka innsats for å hindre regionale ulikheiter i tenestetilbodet til barn*
- Omfattande vurdering av budsjettbehova til barn – særleg vekt på barn i utsette og marginaliserte situasjonar*
- Tildele tilstrekkelege budsjettmidlar – artikkel 4*
- Sikre at alle kommunar har nødvendige ressursar til å møte sine forpliktingar for implementering av barnas rettar*

Oppgåve

Korleis brukar du barnekonvensjonen i ditt arbeid i dag?

Nav må følge barnekonvensjonen

Når brukar er forsørgjarar ...

- å ivareta barns rett til å bli høyrte (etter sosialtenestelova rundskriv) - gjennom sine foreldre
- For å ivareta dette, må Nav (både kommunal og statleg) ha kunnskap om kva følgjer dette har for barna at foreldra lever vanskelege liv...

**Dersom foreldra i sin situasjon
ikkje evner å «sjå» barna, må dei
få hjelp til det, eller andre må
høyre barna**

Søsken kan være ulikt ramma

Eigenanalyse: Barneperspektivet i NAV

alle barn frå 0 - 18 år

➡ om ein faktisk har snakka med og høyrte barna om deira situasjon

Barnekonvensjonen - barneperspektivet i NAV

Barneperspektivsamtale:

- samtale med foreldre (og barnet) der målet er å fokusere på:
 - barna i familien
 - foreldra sine bekymringar
 - korleis foreldra sine vanskar kan få konsekvenser for barna

OPPGÅVE

Korleis kan du som tilsett i Nav ivareta barnets beste i sakene du jobbar med?

Kva med ditt fagområde?

Sjekkliste :

- Blir barn berørt direkte eller indirekte?
- Korleis blir interessene til barn i saken ivareteken?
- Er behov hjå enkeltbarn og søsken kartlagt?
- Korleis blir barn informert – er dei høyrde?

Barnets beste i saksbehandling

Vurdere → **Vekte** → **Vise**

Barnets beste er ein viktig del av grunngjeving for kva som er bestemt

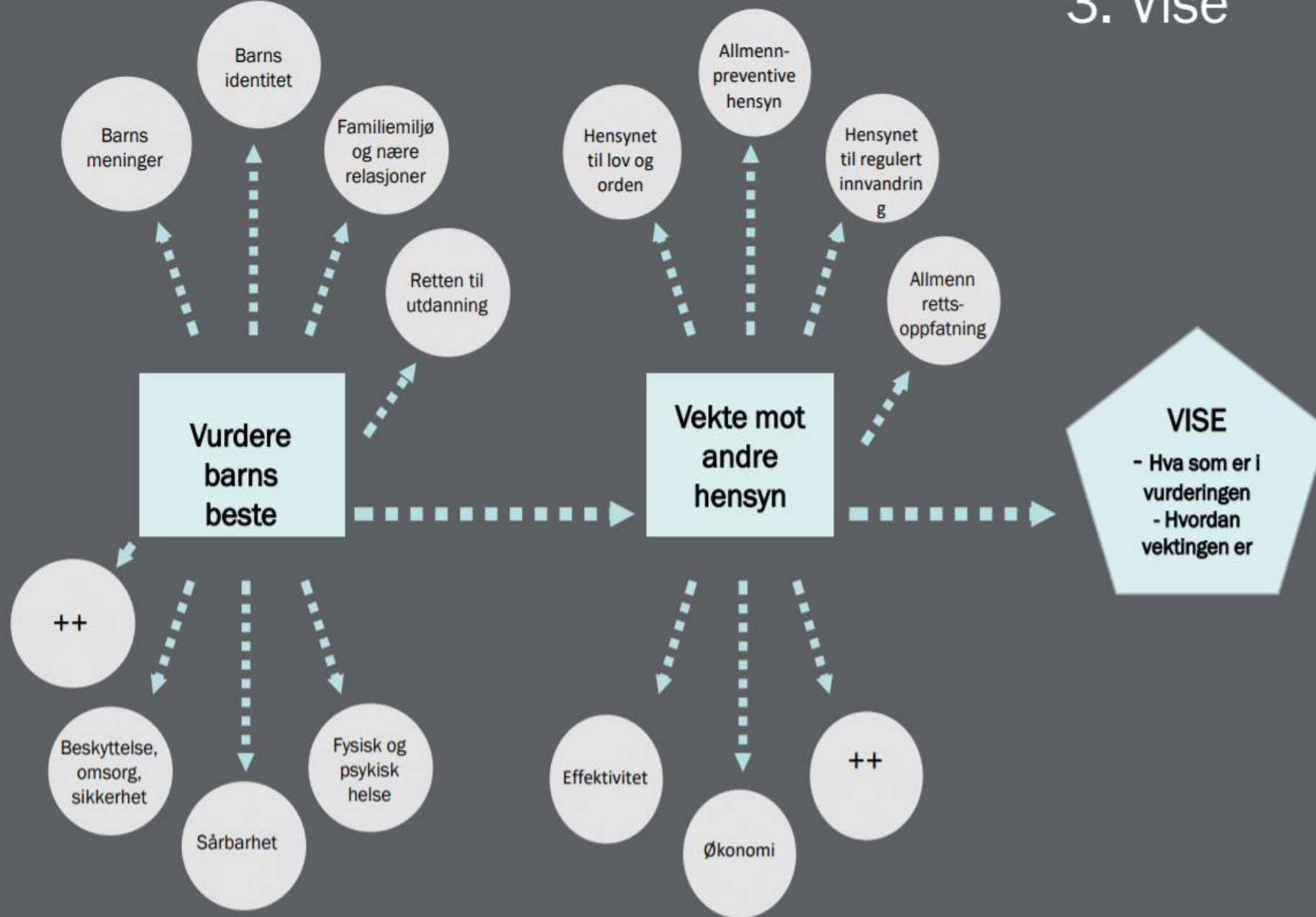

Konkret og individuell vurdering i kvar enkelt sak

Vurdere barnets beste:

- Konkret ut frå barnets situasjon og behov
- Er det fleire barn – vurdere kvart enkelt barn sin situasjon og sitt behov
- Ta spesielt omsyn til barn som er i ein sårbar situasjon

I generelle avgjerder: omstenda for den aktuelle gruppa barn eller for barn generelt

Retningslinjer for samarbeid mellom Nav og barnevernstenesta

- Kommunen sitt ansvar å gje hjelp
- Plikt til samarbeid
- Teieplikt og samtykke
- Familiar i sosialt og økonomisk vanskeleg situasjon
- Ungdom med ettervernstiltak

Alle barn har rett til
å bli hørt
og si sin mening!

Sjumilsstegets mål er å få saksbehandlerne i fylkesmannsembetene og kommunene til å bruke barnekonvensjonen aktivt i all saksbehandling som angår barn og unge.

Veiledning til bruk av barnekonvensjonen i saksbehandlingen

Støtte til fylkesmannens og Utdanningsdirektoratet
- høring av barn og barns beste-vurderingen

Rettleiar frå
Utdanningsdirektoratet

OPPGÅVE

Korleis kan Nav-kontoret på ein god måte sikre barnas behov ved oppfølging av foreldre som er KVP-deltakarar?

Kjelder:

Barnekonvensjonen henta frå Regjeringen.no 08.03.2020: <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/innsiktsartikler/fns-barnekonvensjon/id2519764/>

Barneombudet.no v/ Kjersti Botnan Larsen sitt innlegg hjå Fylkesmannen i Agder 2019, henta 10.03.2020 frå: <https://www.fylkesmannen.no/globalassets/fm-agder/dokument-agder/barnehage-og-opplaring/2019/fm-agder---praktisk-bruk-av-bk---feb.-19.pdf>

Dagsavisen 27.02.2020: <https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/lillan-ga-fra-seg-barna-for-a-fa-sosialhjelp-det-er-helt-forferdelig-1.1672297>

Grunnlova - lovdata.no

Norges høyring i FNS barnekomitè 2018, henta 10.03.2020 frå [_ https://www.sjumilssteget.no/fn-2018](https://www.sjumilssteget.no/fn-2018)

Kjelder:

Rapport om sosioøkonomisk status og barn og unges psykologiske utvikling, henta frå HelseDirektoratet.no 08.03.2020:

https://www.helseDirektoratet.no/rapporter/sosioekonomisk-status-og-barn-og-unges-psykologiske-utvikling/Sosio%C3%B8konomisk%20status%20og%20barn%20og%20unges%20psykologiske%20utvikling.pdf/_/attachment/inline/61d6a93f-8373-42f6-8ece-489e381c5696:53bcdb908664966042380887179cdc51d757505e/Sosio%C3%B8konomisk%20status%20og%20barn%20og%20unges%20psykologiske%20utvikling.pdf

Retningslinjer Nav-barnevern, henta frå Nav.no 08.03.2020: <https://www.nav.no/no/nav-og-samfunn/samarbeid/for-kommunen/barn-og-unge2/retningslinjer-for-samarbeid-mellom-barneverntjenesten-og-nav-kontoret>

Sjumilssteget.no

Veiledning til bruk av barnekonvensjonen i saksbehandlingen, henta frå Utdanningsdirektoratet.no 08.03.2020 <https://www.udir.no/globalassets/filer/regelverk/rundskriv/veiledning-til-bruk-av-barnekonvensjonen.pdf>

Seniorrådgjevar Gunn Randi Bjørnevoll

fmsfgrb@fylkesmannen.no

Tlf: 57 64 31 83

Fylkesmannen i Vestland

Facebook [FMVestland](#)

Twitter [FMVestland](#)

Nettside fylkesmannen.no/vl